

Lausunto Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamisesta

VD/7632/00.04.03/2018

KRA/MVE

Asia

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä on 18.9.2018 pyytänyt Vantaan ympäristösuojeluviranomaiselta lausuntoa ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi. Lausunnon määräaika on 26.10.2018. Määräaikaan on pyydetty lisäaikaa 15.11.2018 saakka.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset ovat tulleet voimaan ensimmäisen kerran 28.3.1984. Nykyiset pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset ovat tulleet voimaan Espoossa, Helsingissä, Kauniaisissa ja Vantaalla sekä Kirkkonummella 11.5.2012. Yleisten jätehuoltomääräysten tarkistaminen on tullut ajankohtaiseksi muun muassa jätealan useiden säännösten muututtua sekä määräysten käytännön soveltamisesta saatujen kokemusten johdosta. Valtioneuvosto on hyväksynyt 17.12.2017 valtakunnallisen jätesuunnitelman vuoteen 2023. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit kuuden jätealan direktiivin uudistamisesta tulivat voimaan 4.7.2018. Jätedirektiivin sekä valtakunnallisen jätesuunnitelman asettamien kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaatii kierrätykseen ohjattavien jätelajien laajaa erilliskeräystä suoraan kiinteistöltä.

Määräysehdotuksen mukaan sekajätteestä tulee erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä biojäte-, lasi-, kartonki- ja muovipakkaukset sekä pienmetalli mikäli kiinteistöllä on vähintään viisi huoneistoa. Muilla kuin asuinkiinteistöillä ko. jätteet on erilliskerättävä, jos niitä muodostuu vähintään 25 kilogrammaa viikossa. Lisäksi kaikissa yleisötilaisuuksissa, joissa yleisölle tarjotaan elintarvikkeita, tulee muusta yhdyskuntajätteestä erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä ainakin biojäte, kartonkipakkaukset ja pahvi, lasi- sekä metallipakkaukset, jos niitä poistetaan käytöstä jätelajeittain tilaisuudessa vähintään 25 kg. Muovipakkaukset tulee kerätä erikseen, jos niitä poistetaan tilaisuudessa käytöstä vähintään 15 kg.

Lisäksi jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan useilta kohdilta täsmennettäväksi määräysten käytännön soveltamisessa saadun kokemuksen ja palautteen perusteella. Määräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uudet selkiyttävät säännökset liittymisestä HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Sako- ja umpikaivolietteen tyhjennysvälejä ehdotetaan lyhennettäväksi ja biojätteen tyhjennysväliä harvennettavaksi. Määräyksissä ehdotetaan lisäksi jätteen kuormaamisen sallittua aikaväliä laajennettavaksi nykyisestä siten, että kuormaus olisi sallittua maanantaista perjantaihin kello 5-22 ja lauantaista sunnuntaihin 7-21.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset on ehdotettu tulemaan voimaan 1.3.2019 alkaen, lukuun ottamatta uudistettaville erilliskeräysvelvoitteille annettavaa siirtymäaikaa. Biojätteen, muovi-, kartonki- ja lasipakkausten sekä pienmetallin erilliskeräysvelvoitteiden ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2021.

Ympäristölautakunta 7.11.2018 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkastamiseksi:

Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet (13 §)

Ympäristölautakunta katsoo, että jätehuoltomääräysten tarkistaminen jätealan useiden säännösten muututtua on tarpeen. Erilliskerättävien jätteiden kiristyneet huoneistokohtaiset rajat edistävät biojätteen, metallin, lasin ja kartongin sekä muovipakkausten kierrätystä ja täten valtakunnallisen jättesuunnitelman toteutumista. Lisäksi erilliskeräysvelvoitteen kiristäminen muissa kuin asuinhuoneistoissa 50 kilogrammasta 25 kilogrammaan tuo kierrätysvelvoitteiden piiriin useamman toiminnon esim. toimistorakennukset. Huomioitava kuitenkin on, että Järvenpään, Keravan, Mäntsälän ja Tuusulan yleisissä jätehuoltomääräyksissä (Voimassa 1.9.2015 alkaen) biojätteiden raja on edelleen tiukempi (yli 20 kg viikossa) kuin Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksissä. Ympäristölautakunta ehdottaa harkittavaksi, että tältä osin myös Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiä yhtenäistettäisiin.

Jätteiden kuormaaminen (31 §)

Jätehuoltomääräysten 31 §:ssä on esitetty, että jätteiden kuormaaminen sallittaisiin maanantaista perjantaihin klo 5 - 22 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7-21. Jätteiden kuormaamisen aikaistamisesta todetaan, että se on ristiriidassa sekä valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista 2 §:n (VNp 993/1992) kanssa että Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 24 §:n kanssa.

VNp melutason ohjearvoista 2 §:n mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Huomioitavaa myös se, että uusilla alueilla on melutason yöohjearvo vieläkin tiukempi eli 45 dB.

Vantaan ympäristönsuojelumääräysten 24 §:n mukaan erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö sekä erityisen häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot on kielletty ulkona asuin-, potilas- tai majoitushuoneistojen läheisyydessä yöaikaan klo 22.00–07.00 sekä sunnuntaisin ja yleisinä juhlapäivinä ennen klo 10.00 ja klo 22.00 jälkeen.

Lisäksi ympäristönsuojelumääräysten 22 §:n mukaan tällaisista erityistä melua tai tärinää aiheuttavista toiminnoista on toimintojen järjestäjien kirjallisesti tiedotettava teettämästään toimenpiteestä tai järjestämästään tapahtumasta melun tai tärinän vaikutuspiirissä oleville asukkaille, hoito- ja oppilaitoksille sekä muille sellaisille kohteille, joille saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä.

Ympäristölautakunta suhtautuu kielteisesti siihen, että jätteiden kuormaamisaikoja laajennetaan alkamaan kello viisi maanantaista perjantaihin koko HSY:n toiminta-alueella. Jäteastioiden liikuttelusta ja tyhjennyksestä jäteautoon sekä jäteauton peruutuksen huomioäänestä aiheutuu häiritsevää melua. Häiritsevä yöaikainen melu haittaa yöunta ja sitä kautta aiheuttaa terveyshaittoja. Edellä mainitut jätteiden keräämiseen liittyvät melulähteet ovat melutyypiltään juuri sellaisia lyhytkestoisia ja kovia ääniä, joihin havahtuu helposti yöaikaan kun muuta taustamelua on vähän. Mikäli aikaistukset sallittaisiin, tämä aiheuttaisi asukkaille merkittävää haittaa ja hyvin todennäköisesti lisäisi meluvalitusten määrää.

Ympäristölautakunnan mielestä HSY:n suurimmat haasteet jätteiden kuormaamisessa ovat Helsingin ydinkeskustan alueella, jossa liikenneruuhka-aikoina operointi voi olla haastavaa. Vantaan kaupungissa ei ole vastaavanlaisia alueita, joissa aikainen aamutyhjennys olisi perusteltua esimerkiksi liikenneruuhkiin

vedoten. Ympäristölautakunta katsoo, että jätteen kuormaamista voidaan tehdä Vantaan kaupungin alueella kuten tähänkin asti klo 7-21 välisenä aikana (voimassa olevat jätehuoltomääräykset 24 §). Myöskään toiminta-ajan lievennystä esitetystä kello viidestä esimerkiksi kello kuuteen ei puoletta, keräysajat tulee säilyttää ennallaan.

Perusteluista ei käy ilmi, miksi jätteiden tyhjennyksiä halutaan aikaistaa myös muualla kuin ydinkeskustan alueella. Kello viisi (tai kello kuusi) alkavat aikaiset tyhjennykset koko alueella antaisivat jätteenkuljettajille vapauden tehdä tyhjennyksiä silloinkin, kun se ei ole yhteiskunnan toimintojen kannalta ehdottoman tärkeää, mikä olisi Vantaan ympäristönsuojelumääräysten vastaista.

Lietesäiliöiden tyhjennysvälit (35 §)

Otsikko voisi olla esimerkiksi ”Lietesäiliöiden, erotuskaivojen ja umpisäiliöiden tarkastaminen ja tyhjentäminen”, mikä kuvaisi sisältöä paremmin. Vesikäymälän jätevesien (mustien vesien) saostussäiliöt on tyhjennettävä riittävän usein, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa. Näin varmistettaisiin saostussäiliöiden jälkeen sijoitettujen varsinaisten puhdistusjärjestelmien (esim. maasuodattamon) mahdollisimman pitkäaikainen toimivuus ja hyvä puhdistustulos. Saostussäiliöistä, joista jätevedet johdetaan maaperäkäsittelyjärjestelmiin, esimerkiksi maasuodattamoihin, iso osa asumajätevesien sisältämistä ravinteista poistuu kierrosta syvälle maaperään kasvien ulottumattomiin varsinkin, jos saostussäiliöt tyhjenetään harvoin. Tutkimuksen mukaan mustien vesien saostussäiliöitä on tyhjennettävä vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta varsinainen käsittelyjärjestelmä (esim. suodatuskenttä) ei tukkeutuisi heti. Kaikkia asumisesta syntyviä jätevesiä sisältävien saostussäiliöiden suositeltu tyhjennysväli on puoli vuotta (Nummelin, 2006 sekä Teiska & Heiskanen 2003).

Pelkästään harmaavesilietteitä sisältävien saostussäiliöiden ja vastaavien säiliöiden jätevesiliete on poistettava riittävän usein. Tutkimuksen ei ole todettu harmaiden vesien saostussäiliöiden vuosittaista tyhjentämistarvetta. Haiku-tutkimuksen mukaan harmaiden vesien saostussäiliöiden tyhjentäminen saattoi jopa nostaa saostussäiliöistä lähtevän veden fosforikuormitusta. Kahden tutkimuskiinteistön harmaiden vesien saostussäiliötä ei ollut tyhjennetty tutkimuksen loppuun mennessä kahteen vuoteen. Kun niiden saostussäiliöt tyhjennettiin viimeisen näytteenotokerran jälkeen, havaittiin lisänäytteenotoin fosforikuormituksen pysyneen käytännössä ennallaan (Särkelä ja Lahti, 2013).

Jätehuoltomääräyksissä olisi hyvä määrätä myös jätevesijärjestelmien huollosta ja kunnossapidosta. Jätevesijärjestelmän rakenteiden kunto ja käyttökelpoisuus tulisi tarkastaa vähintään kerran kymmenessä vuodessa. Pienpuhdistamoiden toimivuuden kannalta olisi tarpeen, että ammattitaitoinen henkilö tarkastaa vuosittain niiden sähköisesti ja mekaanisesti toimivat laitteet sekä laitteiden hälytysjärjestelmän. Jätevesijärjestelmien moitteeton toiminta edellyttää asianmukaista säännöllistä hoitoa ja huoltoa. Aikaisemmin niistä oli säädetty ns. jätevesiasetuksen liitteessä 2 (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) voimaan 15.3.2011).

Yleisötilaisuuksien jätehuolto (37 §)

Yleisötilaisuuksien jätehuoltoa koskevan 37 §:n tarkentaminen on tarpeellista ja kiristetty (50 kg:sta 25 kg:aan) erilliskeräysvelvoite tuo myös pienet tapahtumat määräyksen piiriin. Usein nimenomaan pienemmillä tapahtumilla on puutteita tapahtuman jätehuollon suunnittelussa. Järvenpään, Keravan, Mäntsälän ja Tuusulan yleisissä jätehuoltomääräyksissä (Voimassa 1.9.2015 alkaen) kartonkipakkausten erilliskeräyksen raja on edelleen tiukempi (yli 20 kg tapahtumassa) kuin Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisissä jätehuoltomääräyksissä (yli 25 kg). Tapahtumissa muodostuu yleensä pakkausjätettä, joten kartonki/pahvipakkausten osalta voitaisiin miettiä erilliskeräyksen rajan tiukentamista vastaamaan Keski-Uudenmaan kuntien erilliskeräysten rajaa.

Ympäristölautakunnalla ei ole muuta huomautettavaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän lausuntopyynnöstä, joka koskee jätehuoltomääräysten tarkistamista.

Päätös:

Päätettiin antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkastamiseksi:

Liitteet:

- Lausuntopyyntö
- Ehdotus uusista jätehuoltomääräyksistä
- Perustelumuistio

Täytäntöönpano: Ote kirjaamo@hsy.fi

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristötarkastaja Mari Vesa, 050 302 4259, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Lietesäiliöiden tyhjennysvälit (35 §) osalta ympäristötarkastaja Päivi Jäntti-Hasa, 040 841 9973, etunimi.sukunimi@vantaa.fi